

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

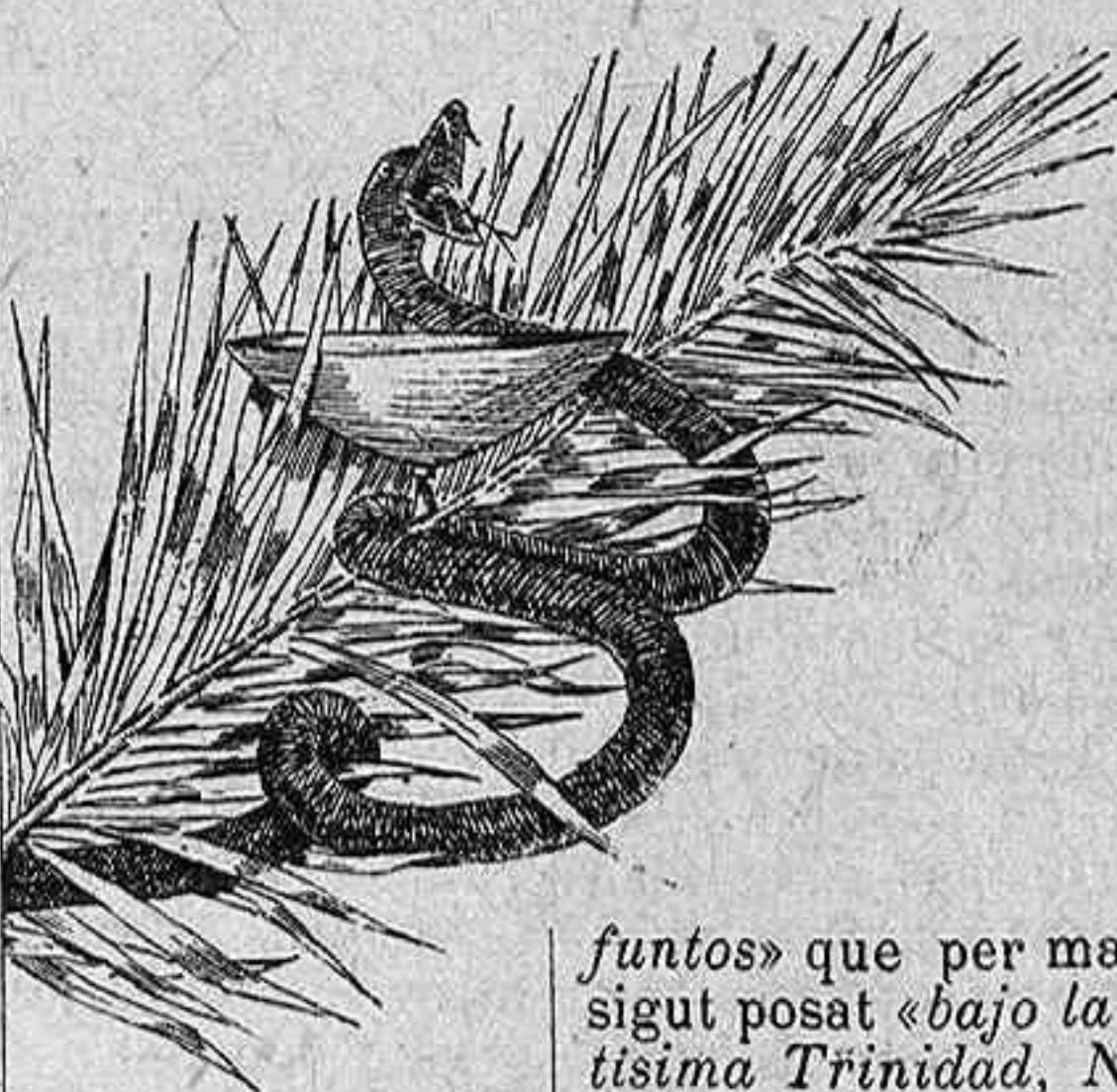
CAPS DE BROT.

PROPAGANDA CATÓLICA.

BARTOMEU ROBERT.

Metje dels més distingits
y filántrop entussiasta,
parla ab gran facilitat
y escriu ab rara elegancia.
Bon amich dels seus companys
y laboriós com cap altre
disfruta avuy d' un renom
que difícilment s' alcansa.

Ja ho saben de sempre.
Quan veig una combina-
ció catòlica ben feta y d'
aquellas que revelan gran
coneixement... de la llana
humana, no puch reprim-
irme y 'm converteixo, á
pesar meu, en propagan-
dista actiu de la mateixa.

En aquest cas se troba
plenament un «*Monte-pio
cristiano para socorro de
enfermos y de imposibili-
tados y sufragio de los di-
funtos*» que per major seguretat, sens dupte, ha
sigut posat «*bajo la divina protecció de la San-
tissima Trinitad, Nuestra Señora del Carmen y
Patriarca San José*», segons resa una fulla qu' en
forma de prospecte de novela ha vingut á raure,
no sé com, sobre la mèva taula escriptori.

La fulla en qüestió va dirigida «*A las familias
cristianas y honradas de Barcelona.*»

De manera que no basta que las familias sigan
cristianas; á major abundament han de ser *hon-
radas*.

Y está molt bè: las cosas claras.

Lo fundador del *Monte-pio* es un tal D. Joa-
quim Fàbrega Pascual, y aquest bon senyor s'
explica qu' es un gust.

Ell es qui ha concebut lo plan; ell es qui ha tin-
gut la idea de posarlo baix la protecció de las tres
altas entitats expressadas; ell es en fi qui diu que
'l *Monte-pio* «*unirá á todas las personas honradas
y de todos los estados que quieran ingresar en él;
y estas, siendo gobernadas por unas mismas or-*

denanzas; pero con *diferentes reglas*, según el estado y *sexo* á que pertenezcan, etc., etc.»

¡Verdaderament es asombrosa tanta perspicacia!

Lo Sr. Fábrega dona probas de ser un gran coneixedor de las lleys y secrets de la naturalesa: lo Sr. Fábrega tendeix á unir á la gent de totas las edats y de tots los sexos; pero ey, salvant sempre alló que pot ferlos incompatibles, aixís es que may del mon ha de ser igual la regla de las donas á la dels homes.

Molt bèn pensat, Sr. Fábrega.

Los socios del *Monte-pío* pagarán, com en totas las instituciones análogas, una pesseta mensual, rebentne tres diarias, durant tres mesos quan caygan malalts de medicina, ó duas si cauen malalts de cirujía.

Pero hi ha una manera molt senzilla de percibir en cada un de aquests dos cassos una pesseta de plus, que podriam dirne 'l *plus* de campanya.

«Cuando el socio haya recibido el Santísimo Viático, por causa de su grave enfermedad, se le dará en lugar de tres, cuatro pesetas diarias si la enfermedad perteneciera á la clase de medicina ó tres pesetas si fuese de cirujía.»

Com si ho vejès:

—Senyor doctor, dirá 'l malalt, cregui que jo estich més mal de lo que vosté 's figura.

—Fugi home, si vosté no t'eres.

—Creguim, estich molt mal... Li demano per favor: pèl que puga ser, ordenim los Sagraments.

—Bueno, dirá 'l metje sonrient al compendre lo que 's proposa: que li administrin la pesseta.

Un altra ventatja del *Monte-pío*.

En totas las associacions per l'istil, lo malalt ha d'estar d'estaqueta á casa seva mal que s'hi floreixi: 'l dia que saben que ha sortit de casa per qualsevol motiu, li retiran lo socorro.

Donchs en aquest *Monte-pío cristiá y honrat* «quando un socio se halle en estado de convalecencia, ó bien en enfermedad de cirujía y el médico juzgara no serle perjudicial á su salud el salir de su casa, en los domingos y fiestas podrá disponer de tres horas para oír la Santa misa y practicar las devociones de un buen cristiano.»

Pero nó es aquesta l'única ventatja de la institució del Sr. Fábrega.

«También este Monte-pío extenderá su caridad más allá de este mundo, pues que mandará celebrar quince misas por cada uno de los socios difuntos para su eterno descanso ó á favor de aquellas benditas (¡y tant benditas!) almas que fueran más del divino agrado librar de las terribles penas del Purgatorio.»

Y aquí vé lo bó, lo útil y lo beneficiós que farà que ab lo temps las accions de aquest *Monte-pío* se cotisin ab una gran prima.

«Y por lo mismo, ya que deben estar allí hasta pagar el último cuadrante, por medio de estas quince misas que la Junta Directiva hará celebrar por cada uno de los socios difuntos ¡cuántas almas subirán á la gloria del cielo para gozar de la hermosura de Dios, Bien infinito y centro de toda su dicha y felicidad! Y luego agradecidas ellas á sus devotos del Monte-pío, que tanto bien les habrán proporcionado, rogarán luego al Altísimo, y vendrán de seguro gracias y bendiciones para todos los asociados, como recompensa de haberlas sacado de las penas del Purgatorio.»

Aixís, aixís s'ha de fer. Anant capitalisant mis-

sas y trayent ánimas y més ánimas, al últim al Purgatori posarán papers als balcons, apagantse aquell foch dolorós per falta de combustible.

Pero escoltin una advertencia: si tenen la costum ó 'l vici de renegar no 's fiquin pas al Monte-pío.

Perque «si á un individuo, después de haber ingresado se le descubriera que blasfema el Santo nombre de Dios, y no quisiera enmendarse, será excluido del Monte-pío, perdiendo el derecho á lo que anteriormente haya satisfecho.»

En aquest punt que 'm dispensi el Sr. Fábrega: que al que renegui quan estiga malalt no se li passi un quarto y se 'l deixi morir com un gos, fins á cert punt li estaria molt bèn empleat; pero que dels diners seus se 'n aprofitin los altres que no renegan, trobo que no es just.

Una de dos: ó bè al que renega se li tornan las pessetas que tinga adelantadas, ó bé 's gastan aquestas ab sabò espiritual, ó siga ab missas, per netejarli l'animesa.

Bona fora que 'ls socios bons minyons que no necessitan missas, perque no tenen pecats, s'aprofitessin del capital dels pecadors, que son los que més las necessitan.

Jo, francament, Sr. Fábrega, ho arreglaría de un'altra manera.

Considerant que 'l socio que renega está malalt del ánima, malaltia per cert més horrenda que las de medicina y cirujía plegadas, li passaria un duro diari.

P. DEL O.

AL BANY.

—¡Mamá!... ¡mamá!... ¡mamáaaaa!...

—¿Qu' es aquesta saragata? ¿qué voléu?

—¿Ja no te 'n recordas? ¿Sabs qué 'ns vas prometre ahir? Que avuy aniriam totas tres á banyarnos.

—Sí, ja ho sè... pero ¡qué voléu que us diguit! Me sembla que no 'n tinch gayres ganas.

—Bè! ¡Ara que tot ho hem posat á punt!...

—¿A punt? ¿qué?

—¡Ay, ay! Lo traje de bany.

—Fugiu, fugiu; deixéuvs de trajes! Ab una camisa vella 'n tinch prou...

—¡Jesús María Joseph! ¿Ab una camisa vella t'atrevirías á ficarte al aygua?

—¡Y donchs!

—¿Y si algú 't veyá?

—¡Vaya una extranyesa! ¡Com si 'ls demès no anessin del mateix modo també!

—¡Ay, mamá! ¡que 'n vius d'atrassada! Ja s'ha acabat alló de dur camisas vellas y batas apedassadas ab trossos de mil colors. Ara tothom dú aixó, ¿veus? Un traje exprés pèl bany; mira que te 'l hem fet mono...

—¿Aixó m' hauré de posar? ¡Reyna Santíssima! Si semblaré una cómica del teatro..!

—No hi ha remey: s'ha de seguir la moda.

—Vaja, aném, aném: veig que avuy día tot está cambiat.—

Las dugas noyas arreglan un farsell á corre-cuyta ab los tres trajes, se tiran lo mantón á sobre, agafan la sombrilla y se 'n van escalas avall, arrossegant casi bè á la mamá, que camina refunfunyant y de mala gana, protestant contra las innovacions del temps y anyorant aquella época

ditxosa en que las donas anavan á banyarse ab una camisa vella.

Arriban á la Rambla.

—¡Corra, mamá, que ara passa un tranvía! Pujémhi.

—¿Al tranvía? ¿Per qué? ¿Ahónt voléu anar?

—Als banys.

—¿Y 'ls tranvías hi portan?

—És clar que sí! Cuyta, puja, que 'l cotxero ja 's cansa d' esperarnos.

—¿Y donchs, y aquells carruatjes que avants s'aturavan davant del Liceo, que també hi anavan, que ja no hi son?

—¡Qué tenen de ser, dóna, qué tenen de ser!

—¡Ay, Senyor! Veig que tot está cambiat!—

Pujan al tranvía y 'l vehícul se posa en marxa.

Segueix Rambla avall, fent trenta ó quaranta estacions, y al arribar davant de las Dressanas, en lloch de trencar per la dreta, com se creya la mamá, tirá per la esquerra, al llarch del passeig de las Palmeras.

—¡Ay, ay! Noyas, aquest tranvía s' equivoca de camí.

—¿Per qué?

—¿Que no aném á Santa Madrona?

—¿A Santa Madrona? ¡Y ara! ¿Qué hi vols anar á fer?

—¡Vés! ¿no aném á la mar dels frares?

—¿Ahont es aquesta mar?

—Allí á Sant Bertran, sota Vistalegre...

—¡Jesús! ¡No 'n fa poch de temps que no n' hi ha de mar per aquella banda!

—¡Ah! ¿no? Y donchs ¿ahont anirém á banyarnos?

—Allí hont va tothom: á la mar vella.

—¡Allá baix! ¡Reyna del cel! Vaja, es lo que jo dich: tot, tot está cambiat.—

Mentres tan lo tranvía ha arribat á puesto.

Las tres donas baixan, y després d' una conferencia entre las dugas germanas, s' encaminan als banys de Sant Miquel.

La mamá segueix, murmurant com sempre y fent sermons que las noyas no escoltan.

Entran al establiment, reposan una mica, tornan á alsarse y las noyas demanan un quartet de familia.

—Escoltéu,—diu la mamá quan tornan del mostrador—¿que no heu llogat carabassas?

—¿Qué 'n vols fer?

—¡Ves quina pregunta! Posármelas per nadar una mica.

—¡Fuig, dona, fuig! Ja no s' usan las carabassas.

—¿També aixó s' ha *dimolit*?... ¡Quín món tan cambiat!... ¡Diguéu que avuy tot se fa al revés...!

—Sí senyora.—

Articulejant y badant per tot arreu, la mamá 's deixa guiar per sas fillas, que l' acompanyan al quarto.

Hi arriban, entran y tancan.

Lo quartet es d' aquells en que un s' hi despulla, hi pren lo bany enfonzantse en l' aygua del mar que hi penetra per sota dels puntals de la barraca, se torna á vestir y se 'n va tranquilament com si res hagués succehit.

Ab la prestesa propia de la juventut, las dugas noyas se treuen la roba y 's colocan un elegantíssim traje de bany.

La mamá, després de mil apuros, logra també posarse 'l seu, gracias al auxili de sas fillas, y exclama, esbufegant com si estés de camas al cep:

—Vaja, aném.

—¿Ahónt?—preguntan las noyas, admiradas.

—Al mar.

—¡Cá, dóna, cá! ¿No veus que 'ns hem de banyar aquí dintre mateix.

—¿Aquí? ¿en aquest sot d' aygua bruta, plena de pallas?... Nó, noyas, nó: lo qu' es aquí no m' hi banyo.

—¿Y donchs? ¿ahont te vols banyar?

—A la platja, á las onadas.

—¡Déu nos en quart!

—¿Sí? Donchs ja veuréu.—

Se treu lo traje de bany ab quatre esgarrapadas, se torna á vestir y diu, adoptant lo seu tó d' autoritat habitual:

—Apa, á casa desseguida.

—¿Sense banyarnos?

—¡Sense! No vull ser víctima d' aquestos extravagants cambis de costums.—

Prou tractan de replicar las noyas; pero es en va. No tenen altre remey que vestirse y recullir los seus preciosos trajes de bany... sense estrenar.

Havian sortit de casa á las quatre: á las sis tornan á serhi, ab un humor dels diables y trayent foch dels caixals.

La mamá encara continúa dihent lo mateix:

—¡Tot, tot está cambiat!—

Sí, tot; menos ellas, qu' están de la mateixa manera.

Es á dir, sense banyarse

A. MARCH.

MARÍA JOSEPHA MASSANÉS DE GONZALEZ.

Divendres de la senmana passada anunciava la premsa local la mort de la poetissa catalana, qu' era per sa edat la primera y una de las primeras per sos mérits.

Nos ha faltat temps per reunir datos y escriure la seva biografia; pero bèn mirat ¿quina necessitat tenim de investigar quan y com va neixe, de quina manera va viure, ni quins incidents informan sa llarga existencia de setanta sis anys? La millor biografia de la Massanés son sas obras.

La Massanés era una figura de las més simpáticas del renaixement catalá. Com á dona, lo mateix que com á poetissa, si haguésem de compararla ab una flor, no 'n trobaríam cap que li escaygués tant com la violeta bosquetana. Tenia de la violeta la modestia, 'l recato, la senzillés y 'l perfum.

Durant tota la seva vida havia cultivat la poesia; la poesia dolça, ingénua y casta, mirall de la seva ánima. Lo mateix en catalá qu' en castellá trobava sempre la nota justa per expressar sos sentiments delicats.

Durant molt temps visqué consagrada á l' ensenyansa, tenint ocasió de cultivar com sols ella sabia ferho 'l cor y la inteligencia de tota una generació.

Era religiosa sense fanatisme, culta sense afectació, bona sense esforços, amantíssima de la familia, y en tots sos fets, igual qu' en tots sos escrits, senzilla y pura.

De segur que no hi haurá senyora que no recordi una preciosa poesia de la Massanés que anys endarrera figurava en los llibres de lectura dels colegis, composició tant sentida y expressiva, que, al llegirla, 'l cor se dilata, omplintse del primer y més gran entre tots los amors, l' amor de mare.

Nos referim á *El beso maternal*, qu' ella sola fa la reputació de un poeta.

Desitjosos de que tant simpática poetissa no desaparega d' entre nosaltres, sense deixar en l' EsQUELLA un eco de sa véu inspirada, trascriu-rém duas composicions de las moltas que tè escampadas en periódichs, revistas y coleccions de versos, ahont esperan que una má piadosa las reuneixi, ab la seguretat de que la toya que formarian no fora la menos vistosa de la moderna literatura catalana.

Consti, no obstant, que las següents poesias no son las millors de la Massanés, sinó las primeras que 'ns han vingut á má.

ESTISORAS Y DIDAL.

—Pena extranya dins mon cor sento, ma bona mareta, al recort de una nineta blanca y ròssa com un or: es d' elegancia la flor y en la dansa no té igual. ¡Ay mare! si no os sab mal, voldria ferla ma esposa.—
—Avants, mira si la hermosa, té *estisoras y didal*.

—Donchs será ma esposa amada, la que de fervor exemple, se 'n va de bon matí al temple y 'n surt cap á la vesprada, y á la virtut consagrada dedica totas las horas en obras mereixedoras de la mística clausura.—
—Esta santa criatura ¿usa *didal y estisoras*?

—Crech que una dama opulenta ha posat los ulls en mí; té de dot un Potossí y es de magnats descendenta, y diu que brindarme intenta ab sa blanca má y caudal...—
—Fill méu no 'n fassis cabal; eix amor, prudent recusa, puig la dona aixís, poch usa *estisoras y didal*.

—Are sí que sens rezel puch amar ¿dona completa! Escriu com un gran poeta, y pinta com Rafael, sa veu es d' angel del cel, es més sàbia que un lletrat... Mare, vull ma voluntat rendirli:—No fill, ¿ignoras que ha perdut las *estisoras y 'l didal* té rovellat?

Temps ha que á missa primera, hi observo una donzella, molt més modesta que bella, pregant ab fé verdadera: després, la veig falaguera prop sa mare á totas horas y en las mans encisadoras de la placentera nina, veig lluhir com plata fina, sempre *didal y estisoras*.

¿Puch donchs are, mare mía, donar á tal nina 'l cor?...—
—Fill méu, es aqueix tresor, la esposa que Déu t' envia, si es, com dius, modesta y pia, y es tant son amor filial, porta riquíssim caudal en sa ánima dòlsa y pura, y farán vostra ventura *estisoras y didal*.

CASTAS ESPINAS.

¿Sabs Ramellera hermosa per qué contenta sempre com las flors mostras ta cara fresca? Perque tú, nina, ets poncella á qui guardan castas espinas.

¡Ay! ¡Quántas papallonas te fan l' aleta, com si fossen tas galtas rosas vermellas! ¡Cuydado noya puig venen, fiblan, fugen y may més tornan!

Ramellera disposta, mata eixa oruga que per ta má nevada poch á poch puja. ¿No veus, mesquina, que sa baba argentada los rams mustiga?

Esquívat pressurosa las drollas vespas, que al entorn de tos llabis burinotejan, perque es més dòlsa que mel de sajolida la de ta boca.

Com en las toyas lligas brancas diversas, mil voluntats esclavas tindrà la tèva mentres que, altiva, conservi ta hermosura castas espinas.

MARIA JOSEPHA MASSANÉS.

¡PAM!

¡Ah...! Ja la tinch aquí. Al véurela, sento que se 'm aixampla l' esperit y hasta la boca 'm fá salivera.

¿Qué fresca! ¿qué bonica! ¿qué bèn formada! No va de broma: es una de las més esbeltas que hi vist.

Tot avuy hi he estat pensant: Després de sopar sortirás, anirás tú mateix á buscarla, te la emportas á casa... y arriba. Serà qüestió d' un moment.—

¿Lo qu' es l' ilusió! Ara com ara ja estich saborejant mentalment lo plaher que m' ha de proporcionar.

Perque que diguin lo que vulguin; per mí no hi ha al mon res tan agradable com aixó: sobre tot al istiu

Que busquin enhorabona altres plahers aquestos calaveras per qui la felicitat no més se troba entre 'ls ecos de una orgia, davant d' una taula, nadant entre onadas de *champany*...

No; la ditxa més gran es la més senzilla, la més fácil, la més quieta...

Y per anyadidura la més barata: com la mèva.

Solzament contemplarla ja goso.

Ara la veig quieta, serena, tranquila. L' agitació que demostrava al venir del carrer ja s' ha calmat.

¿Quí diria, al véurela ara inmóvil y sossegada, quí diria la forsa, l' impuls, lo torrent frenétich que dins d' ella 's tanca?

Verdaderament no sè com se pot aguantar tan comprimida, tant forçada, sense poguerse esbrabar, esclava de las lligaduras que la subjectan.

Si no fossin aquestas trabas ¿quí seria capàs de contenirla? ¿quí podria impedir que aquest volcà que dins d' ella fermenta estallés de cop saltant per tot arreu, y desparramant en un moment lo xorro del s' u deliciós néctar?

No sè... 'm sembla que fins ha de patir del modo que ara està.

¿Qué faig? Comenso?

Nó; no aném depressa: en aquestas cosas lo que més distreu son los preparatius; lo menos per mí.

L' agradable impresió que proporciona, no dura més que un moment; lo temps just per delectars' hi y prou.

Desseguida 's desvaneix la sensació: 'l recort s' esmortuheix ràpidament, y aviat no queda res més que una racansa indefinible y 'l desitj de tornarhi.

¡Singular condició humana!

¡Miréusela! sembla que suhi. Pel demunt del seu coll fi y tornejat, rodolan com líquidas perlas unas petitas gotetas que 's disolen fonentse al rededor del seu cor.

No m' ha enganyat lo qui me l' ha entregada:

—Está fresquísima—m'ha dit.—Casi bè en tot avuy no s' ha mogut del aygua.—

¡Quín bany, eh! ¡Ni una sirena!

Vaja, 'm sembla que ja es hora.

Vina aquí, *graciosa* mèva, vina aquí: vaig á apurar á glops tota la felicitat que 'm promets.

¡Ah! veyám si hi trobaré gayre resistencia. Devegadas un no té altre remey que valdres d' un trasto qualsevol pera despatxar més aviat.

¿Qué son tots aquestos nusos y embolichs?

¡Dimontri! acabém de una vegada: tè, tè y tè!

¡Ara!... ¡Pam!

¡Aaaaah!

Decididament: no hi ha res tan bó com una gasseosa.

Es la primera que bech aquest any.

MATÍAS BONAFÉ.

L' ESCÁNDOL DE PARÍS

NOUS DETALLS.

Me sembla que veig á n' en Rubau, al presentarse á donya Mercé, després de haverla seguida inutilment de Mons á Brusselas, de Brusselas á Ostende, de Ostende á Douvres.

Vá treure's de la butxaca un objecte embolicat ab un paper, vá desembolicarlo tranquilament, y trayent uns rosaris de coral, va dir:

—Miri, senyoreta, miri qué li porto.

Donya Mercé, segons contan, es molt devota y sentia una afecció particular per aquells rosaris.

Lo día del rapte vá descuidarse'ls, y en Rubau los hi portava per veure si ab ells la feya seguir.

Pero inútil tot: entre uns rosaris de coral y un nuvi de carn y ossos, donya Mercé va obtar pèl nuvi.

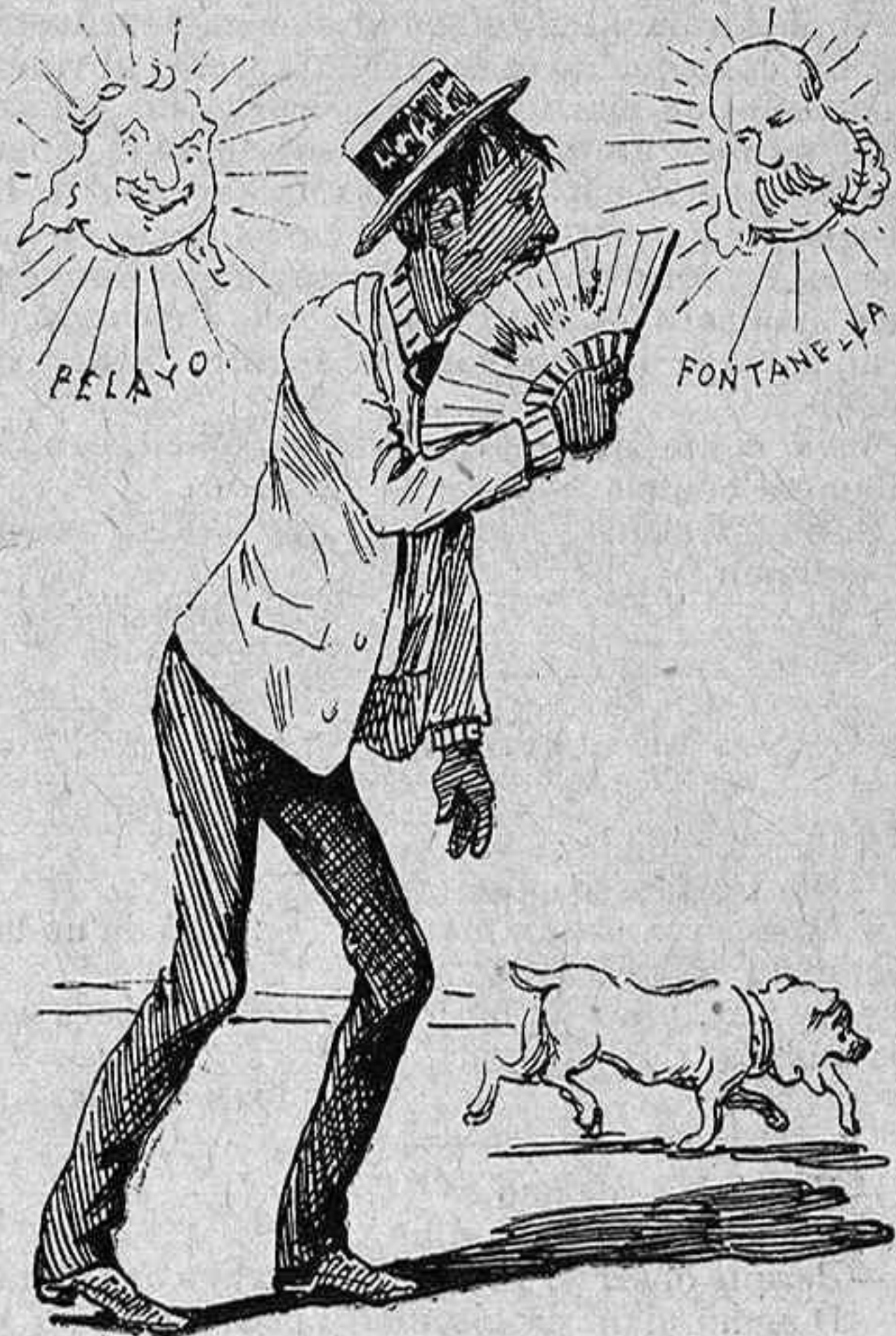
Crech que totas las donas farían lo mateix.

..

LOS CARRERS DE PELAYO Y FONTANELLA, SENSE ARBRES.

Quan un hi comensa á entrar ja comensa á tremolar.

Pero quan ja hi ha passat... res... ¡completament torrat!

La situació dels fugitius va complicantse per moments.

Ara resulta que si bè canònicament donya Mercé està descasada, subsisteix lo matrimoni civil ab lo compte de Sant Antoni. Ab aquesta qua si que 'ls nuvis no hi contavan.

Aquest senyor sembla que demana l' ausili de las autoritats francesas perque no consentin un nou casament de la seva dona *in partibus infidelium*, ab lo famós Mielvaque. L' arcaldia del districte setze de Paris, s' ha negat á autorisar los edictes, y 'ls encarregats del registre civil s' oposan á inscriure las ordres del Papa anulant lo referit matrimoni.

Y finalment, segons ordres comunicadas per la fiscalía del Tribunal suprém, las autoritats francesas perseguirán á donya Mercé pèl delict de bigamia, si arriba á penetrar á Fransa casada novament ab Mielvaque é intenta fer valer son segon matrimoni.

Embolica que fá fort.

Un altre embolich.

Si subsisteix lo primer matrimoni ab lo compte de Sant Antoni, serán anulats tots los actes civils realisats per la fugitiva, sense consentiment de son legítim marit.

Mielvaque ab aixó corra perill de quedarse ab un pam de nas.

¿Y en Rubau Donadèu que per gestionar l' anulació del matrimoni canònic, va rebre com á recompensa, un milió de franchs?

Dos pams de nas.

¿Y l' agència matrimonial, que, segons diuhen, reclama trescents mil franchs de 'n Mielvaque, per haverli facilitat fondos ab que realisar lo rapte?

Tres pams de nas.

L' opereta, qual argument explicavam en lo número anterior, vá tornantse *comedia d' enredo*.

Verdaderament es altament cómica la situació de una dona que no es soltera, ni casada, ni viuda; que tenint un marit y un casi marit, no pot ser esposa ni del un ni del altre; que segons la religió pot tornarse á casar, y segons la lley civil s' ha de quedar per vestir sants ó entretenirse ab los rosaris de coral qu' en Rubau vá durli á Douvres, cem si encara fós representant de la *Providencia*, y no parlo ja de la societat de seguros contra incendis.

Vaja, confessin que tot aixó es bonich, bonich, altament bonich.

Si no li troban, permétinme que 'ls diga que no hi entenen.

RIGOLÓ.

ACUDITS.

Entre camálchs:

—Ola Francisco ¿qué fás?

—Mira aquí, estich matant l' ós: aixó de no tenir feyna 'm pesa molt.

—Ay noy, mira, á mí lo que més me pesa son los mobles.

PAU DELS BASTOS.

—Vosté dèu ser neo.

—Y aixó, per qué ho diu?

—Perque observo que quan parla tira capellans.

—Donchs aixó precisament proba que no 'n soch.

—Perque?

—Perque quan los tiro senyal que no me 'ls puch empassar.

A. PALLEJÁ.

Entre mestre y deixeble:

—Quatre y quatre quants fan?

—No ho se pas.

—Escolta, si ta mare 't dona quatre quartos per comprar taronjas de xavo ¿quantas taronjas portarás á ta mare.

—Set.

—Dèus voler dir vuit

—Cá no senyor, perque sempre que m' envian á comprar taronjas, pèl camí me 'n menjo una.

FRASCUELILLO.

ENTRE MARIT Y MOLLA.

Després de cambiarse la mar de caricias, s' han girat d' esquena quedantse adormits, y ara aquí me 'ls tenen que tots dos somían ell ab sa cusina y ella ab son cusí.

P.

En una rectoria:

—Una gracia de caritat per la mor' de Dèu, diu un pobre.

Lo capellá:—Dèu vos ampari, germá.

Lo pobre:—Home, val més que m' ampari vosté.... Ja s' ho trobarán ab ell.

NORMA R.

Un mestre de gramática:

—Vamos á veure Antonet, ou ¿es masculí ó femení?

L' alumno:—Es molt aventurat assegurarho.

—¿Cóm s' enten aventurat?

—Sí, senyor: crech que no pot dirse fins que ha nascut lo pollet.

CLAVEGUERA.

AMOR Y MÚSICA.

A MON AMICH LO PIANISTA MARTÍ CONTÍ.

Ballant en un envelat
en certa festa majò.
va enamorar-se en Bernat
de un pamet que Dèu ni... DO.

Sens cap mica de temor
que li agradava diguè,
y que si li dava 'l cor
no li faltaria... RE.

Y ballant poquet á poch
moltas cosas li va dí,
fins qu' ella exclamá:—Tampoch
vosté 'm desagradá á... MI.

Quan al fi del ball van sè,
per poguerli més parlá,
la va convidá al café
com un jove lluhit... FA.

Ella molt bè ho acceptava
y ell, creya com un mussol,
mentres li deya y contava
qu' era estimada d' ell... SOL.

Bèn bè ja 's creya en Bernat
poguerla prompte pescá,
puig n' estava tant refiat
que ni li volguè par . LA.

LOS NOYS DEL DIA.

Ara que 'l papá no ho veu,
aprofito aquesta ausencia
per aprendre de fumar...
y ¡viva la independència!

Dos días després d' aixó
demanarla 's decidí
y 'l pobre 's va trobá un no
creyent segü trobá 'l... SI.

J. STARAMSA

TEATRO LIRICH.

La company'a Tomba, ja coneguda del públich de Barcelona, inaugurarà dissapte una serie de funcions de opereta italiana.

Confesso que no hi he assistit; pero contan los periódichs diaris qu' en las obras *Il Duchino*, *Babbeo è l' intrigante* y *Lorenzo XIV*, per altre nom *La Mascota*, la companyia ha sigut rebuda ab aplauso.

No es extrany: ja fa molt temps que 'ls artistas que la componen treballan junts, y en aquets cassos la homogeneitat casi respon del bon éxit.

ESPANYOL.

Entre las novedats que prepara la companyia de 'n Mario s' hi conta una pessa bilingüe de 'n Soler (Pitarra) titolada: *A macha-martillo*, y un altra enterament catalana del jove escriptor senyor Bassegoda, que porta 'l títol de *Un tros de pá*.

Veurém si l' una y l' atra surtirán de las mans de aquesta companyia millor tractadas que las insustancialitats dels autors de Madrit que sol posar en escena, y las traduccions francesas, generalment fetas ab los peus.

TÍVOLI.

Un' altra novedat: *Los lobos marinos*, lletra de Ramos Carrion y Aza y música de Chapi.

Dós actes ben tallats, argument senzill, situacions verdaderament cómicas, xistes oportuns y en abundancia y uns quants números de música superiors.

Los lobos marinos no son més que cinch cómichs tronats, que ab lo sant propòsit de treure 'l ventre de pena, s' avenen á representar lo paper de mariners, inventantse una pila d' aventuras y armant un enredo de mil dimonis, ab lo fi y efecte de fer veure qu' es viu un capitá de barco qual senyora, creyentse viuda, s' acaba de tornar á casar ab un cosí.

D' aquesta trama 'n resultan incidents altament divertits y frasses de punta. ¡Calculin en quina situació s' ha de trobar una dona casada, en apariència, ab dos marits!

Hi ha un tros de música descriptiva, que representa 'l pas d' un tren, qu' es un verdader rasgo d' ingeni.

La Delgado, l' Hidalgo, en Pinedo y altres apreciables artistas contribuheixen ab son talent al brillant éxit que cada vespre alcansan *Los lobos marinos*.

NOVEDATS.

Continua 'l públich favorint aquest teatro, ahont, salvant lo nostre criteri, s' ha de confessar que tant en Vico com en Calvo, fan tot lo imaginable per complaure'l.

Las representacions de *El alcalde de Zalamea* y de *Guzman el bueno* s' han vist extraordinariamente animadas

ELDORADO

Preguntin á Mr. Abdy com s' ho ha fet per domesticar á la seva colecció de cotorras, y caca-toes y haurá de confessar que ha tingut de menester la paciència de un sant per reduhirlos á la obediència.

Es admirable contemplar la docilitat de aquells animalets tant independents y tan rebeldes á tota subjecció y á tot treball metódich.

REGALOS D' AMOR.

¿Qué 'n faré d' aquesta rosa?
¡Té unas cosas més saladas!
¡Ves si no 'm podía dar
un parellot d' arrecadas!

No es, donchs, extrany, que cada nit segueixi 'l públich ab major interés aquest curiós espectacle.

Ha debutat la companyia anglo-americana de Harry Barne's.

Una pantomina titolada *Lo barber, y 'l sabater*, extremadament xocarrera, va caure la primera nit de posarla y ab molt bon acert ha sigut retirada de l'escena.

Lo ball *L'arbre encantat* sense ser una cosa del altre mon, entreté y distreu. Participa de pantomima, de funambulisme y de ball propiament dit y presenta á part de una primera bailarina notable, dos segonas que 's distingeixen per sas dislocacions y una colecció de inglesas apetitosas.

¡Llástima que ballin tant á l'inglesa, privantse del us de las mans!

Pero ja se sab: per ball, en quan á garbo no 'ns moguém d'Espanya, y en quan á distinció y bona escola, Italia empunya 'l ceptre de Terpsicore y no hi ha nació que la destroni.

Dos nous cantants comparteixen ab los ja coneguts l'imperi de la *chansonete*, Mme. Millares, de simpática figura, pero de véu escassa y Mr. Volay que canta ab discreció.

Lo *Ki-ki-ri-ki* continua sostenintse en lo cartell.

CIRCO EQUESTRE.

Novedats:

La *troupe* Alfred composta de sis xilofonistas, tres de cada sexo, executan pessas de música ab molta precisió, no sols ab lo xilofon, sinó ab las campanetas.

Ballan ademés un ball anglés ab molt gust, y 'l diumenje van executar l'escena cómica del *ase mecánich* que va fer partir de riure á la concurrencia.

Son una bona adquisició per l'empresa.

—Mr. Derick ab los seus lloros fa la competencia á Mr. Abody del Eldorado.

—Dos individuos de la familia Christiany, miss Carme y Mr. Etienne, se distingeixen per sas incomprendibles dislocacions.

—Lo Sr. Alegria, incansable sempre, prepara nous estrenos.

UN CONCERT.

Fou notable baix tots conceptes lo que 's celebrá 'l dissapte á la tarde en lo *Teatro de Novedats*, organiat per lo conegut professor de piano senyor Bau.

En ell lluhí la Sra. Bonaplata de Bau sas bellas facultats, lo mateix com á cantant que com á notable pianista. En la melodia de Faura y de Piusuti, lo mateix qu' en lo vals *La mariposa* de Tito Mattei, feu gala de sa véu hermosa y de un estil correcte. Executant lo difícil concert de Hummel doná probas de ser una pianista consumada.

Entre las altras pessas fou molt aplaudit y tingué de repetirse l'*Allegro deciso* de Garcia Robles, pera sis pianos.

R. I. P.

No 's tracta de la mort de cap autor, ni de cap cómic; se tracta, sí, de la desaparició de un teatro, que datava de l'any 1850.

Entérinse del següent anunci, que publicavan alguns periódichs locals:

«*Odeon*. Se vende el mobiliario, butacas, guarda-ropia, etc., etc. de este teatro. D. Jaime

Piquet, *rey de los sordos* (sic) informará en Sarría.»

¡Adéu, donchs, *Odeon!*

Pero no encara.

En un dels próxims números de l'*ESQUELLA* consagrarem un petit recort á aquest teatro, qual escena ha presenciat crims tant horrendos. No per humil deixa de tenir l'*Odeon* la seva historia, y bè 's mereix un articlet una de las escenas més típicas y características de Barcelona, que ha de quedar dintre de poch convertida en un fonda.

Consolemnos dihent ab los castellans:

—«*Los duelos con pan son menos.*»

N. N. N.

LLIBRES.

HEREGIAS.—*Estudios de critica inductiva sobre asuntos españoles*, por POMPEYO GENER.

Forma 'l llibre del Sr. Gener una colecció de traballs polítichs y literaris, encare que aislats, lligats entre sí per l'unitat de criteri qu' en tots ells campeja.

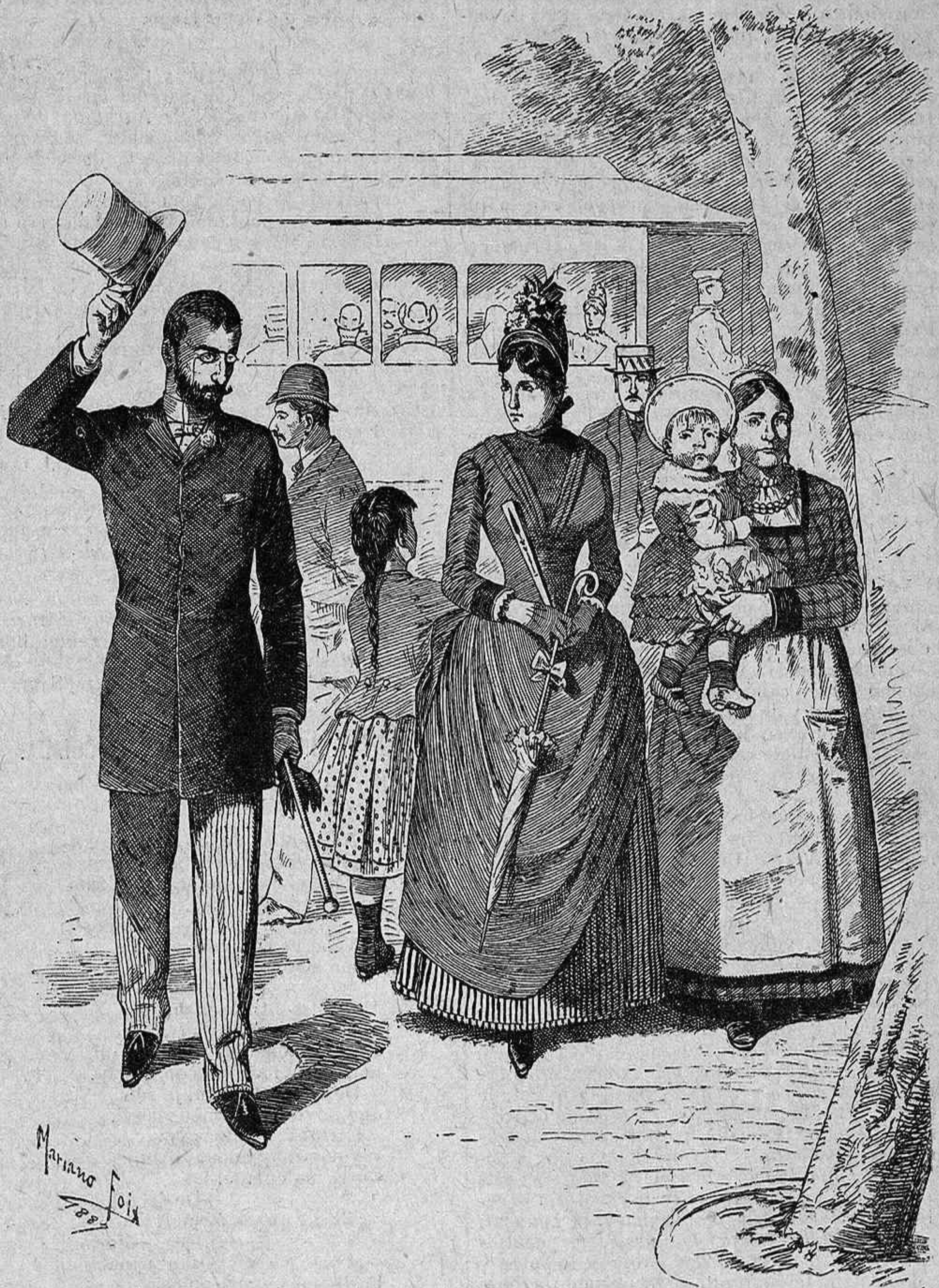
Aquest criteri se manifesta clarament ja en lo prólech del llibre. La paraula *Heretjia*, originariament, no significa com se preten avuy, divergencia de qualsevol principi tingut per incontrovertible, sino opinió propia y personal; y l'autor preten exposar la seva sobre 'ls punts que ha de tractar, basantla en lo que ha observat ó experimentat personalment sense admetre de plá lo que altres han dit per mes que tinga, per molts, autoritat de cosa jutjada.

Ab gran independència de criteri emprén donchs lo Sr. Gener los seus estudis, dos dels quals, lo primer y l'últim, tenen caràcter polítich y social, sent exclusivament crítich-literaris los tres restants.

La nación, considerada como uno de los varios organismos sociales, es un treball crítich de las opinions contradictorias de Pi y Margall, Cánovas del Castillo, E. Renan y Herbert Spencer, escrit ab claretat y método. Constituheix, segons lo nostre parer, la porció més interessant del llibre, y la que, sens dupte, tindrà menos contradictors, per la solidés ab qu' está construhida.

No succehirá lo mateix ab los tres estudis següents que tractan de la literatura espanyola desde 'l seu origen á últims del sigle passat; de la literatura castellana en lo sigle XIX, y del catalanisme literari. En aquests traballs l'autor se separa del sistema que semblava haverse imposat en lo prolech del llibre: no observa ni experimenta, no analisa: 's limita á exposar y encare ab grans deficiencias, y preocupat per un partit prés, s'esforça en portar l'aygua al seu molí, á despit de tots los obstacles y costi lo que costi.

No preteném fer la crítica de aquests tres estudis, per no ser aquest semanari siti apropiat, y perque necessitariam major espay del que 'l mateix Sr. Gener emplea en ells; pero consti no 'ns seria gens difícil senyalar moltissims pormenors en que claudica l'esperit observador del autor de las *Heretjias*. En general hi ha una marcada propensió á las exageracions; hi ha ademés una desproporció considerable en lo judici de certs fets, donantse una gran importancia á alguns que la tenen escassa y al revés, se passen en clar ó poch menos autors y obras que han exercit poderosa influencia en la literatura antigua y en la moderna.

LA NOSTRA GENT. (*Dibuix de Mariano Foix.*)

Diu que van comensar per saludarse; pero després, segons conta la dida, de saludo en saludo...

Tal vegada aquestes deficiències se deuen a la mateixa complexitat del assumpto, tant difícil de ser tractat en las pocas planas que hi dedica 'l Sr. Gener, a no ser que 's posseheixi d' ell un coneixement perfecte y un cop de vista certer y segur.

En cambi, abundan en aquests estudis consideracions atrevidas, punts de vista plens de originalitat y judicis que tant entre 'ls literats castellans, com entre 'ls de Catalunya, promourán de segur, vivas controversias.

L' últim estudi titolat *La decadencia nacional*, tendeix a demostrar l' incapacitat de la nació espanyola per entrar en lo concert de las nacions civilisadas, gracias a la divergencia de temperament de las distintes rasses que poblan la península ibérica y a la tradicional preponderancia qu' exerceixen las inferiors sobre las superiors, las semitas y pre-semitas, sobre las indo-germanas.

També en aquest estudi s' hi nota la mateixa propensió a exagerar, de manera que 's diria que 'l Sr. Gener, que passa grans temporadas a Fransa, s' ha encomenat la manera de véure las cosas de nostre país, propia y característica dels escriptors francesos.

L' últim párrafo encaminat a posar remey als mals que 'ns afligeixen, per medi de una dictadura científica, té 'ls seus punts y ribets de utópica.

De totes maneres l' obra del Sr. Gener se llegeix ab gust y revela un gran valor en qui l' ha escrita.

VÍCTOR HUGO.—*Un libro de sus obras*, por R de P. é I. Figúrinse, com es veritat, que la inmensa producció de Víctor Hugo es un colossal jardí plé d' exhuberancia, de perfums y de bellesa.

¡Quánta creació eixida de aquella ment privilegiada! ¡Quín caudal més inagotable de fantasia, de veritat y de bellesa!

Res hi haurá en literatura que convidi tant a recrearse, com convertirse en papallona y revolotejar de flor en flor, xuclant la mel de totes ellas.

Aixó es lo que ha fet lo confeccionador de aquest llibre; extreu la quinta essencia de las creacions de Víctor Hugo. Totes las produccions del pasmós poeta li han proporcionat elements (sentencias, pensaments, aforismes, imatjes) y aquests elements, classificats, forman un llibre preciós, qu' es veraderament lo tresor del geni.

Lo llibre després de presentarnos al poeta com a polítich, ateo, creyent, lliure-pensador y pare de familia, se divideix en cinch seccions: la *social* que compren, lo mon, lo noy, l' home, 'l treball, la consciencia, lo cor humá, l' embriagués, l' educació, la arquitectura y la imprenta, los llibres, lo saber, la veritat, la llum, la moral, la virtut y 'l bé, la pobresa y la miseria, la desgracia, l' esclau de la caritat, l' explotació dels desgraciats pels ditxosos, la vida, la joventut, la bellesa, l' agonía, la mort, la dona l' amor, las nits de boda y la prostitució.—*Secció religiosa*: la religió, 'ls sacerdots, lo monaquisme, lo convent, lo claustre y la monja, la iglesia y 'l papat.—*Secció política*: Civilisació y progrés, lo poble y 'l populatxo, la multitut, lo socialisme, la burgesia, la democracia, la tiranía, los grans y 'ls petits, la monarquia y 'ls reys, la política, la guerra, la bullanga, la insurrecció y la revolució.—*Secció jurídica*: Lo pillet, la justicia, la lley, lo presidi, lo fiscal del crim, lo patíbul, la pena de

mort, la legislació inglesa.—*Secció varia*: La tempestat de nèu, lo naufragi, lo somni, la imaginació, pensaments y comparacions.

Recomaném aquesta obra a tots los lectors de l' ESQUELLA que desitjin contréure amistat íntima ab lo gran poeta del sigle XIX.

Més que un llibre aïslat, es la concentració de tots los llibres de Víctor Hugo.

CATECISMO DE LA DOCTRINA LAICA, por J. Agramunt y Valls.—Es una parodia de la doctrina cristiana. Lo laïcisme del Sr. Agramunt té parentostre, credo, salve, manaments, sacraments, acte de contrició, articles de la fé, obras de misericordia y benaventuransas.

Reconeixém la major bona-fé en lo moviment laich que de un quant temps ensá s' observa aquí a Espanya, al amparo de la llibertat de conciencia; pero francament, no creyém del cas deixar un catecisme per apendren un' altre. Lo laïcisme ha de ser més lliure y no ha de viure subjecte a dogmas de cap especie.

Per altra part l' obreta no 's recomana per sa forma literaria: hi ha al final de la mateixa uns versos que donan esgarrifansas.

Creyéem que ni la gramática, ni la retórica han d' estar renyidas ab lo laïcisme.

POESÍAS DE ANGEL GUIMERÁ.—Los quaderns 8, 9 y 10 qu' hem rebut últimament contenen las següents composicions, totes ellas magníficament ilustradas pels Srs. Pellicer y Fabrés:—*Del meu album, Elegiaca, Judit de Welp, L' any mil, La dida del infant, Jael, Mort de la monja, Nebulosas, Lo cap de 'n Joseph Moragas y Francisca.*

L' edició veraderament monumental honra las prempsas catalanas.

RATA SABIA.

ENTRE UN MUNICIPAL Y UNA CRIADA.

DIÁLECH.

—Adiós alma de los dos.
—¿Pringalas que está de broma?
—¿Que si estoy de broma? Toma pues no he de estar.

—¡Fastigós!
—Veo que eres tan esquivado como siempre.

—¡Que son vius!
Vagi allá a treurer motius, y... no gasti més saliva.

—Llevo bons fins voto a n' ell: nada, que haré un cop de cap.

—De llana, fill meu, ja sab que no 'n cria 'l meu clatell.

—Carmeta lo tomas mal, voy con muy buena intención.

—¡Ca ma cuenta!

—De debó.

—¿Es dir qu' es formal?

—Formal.

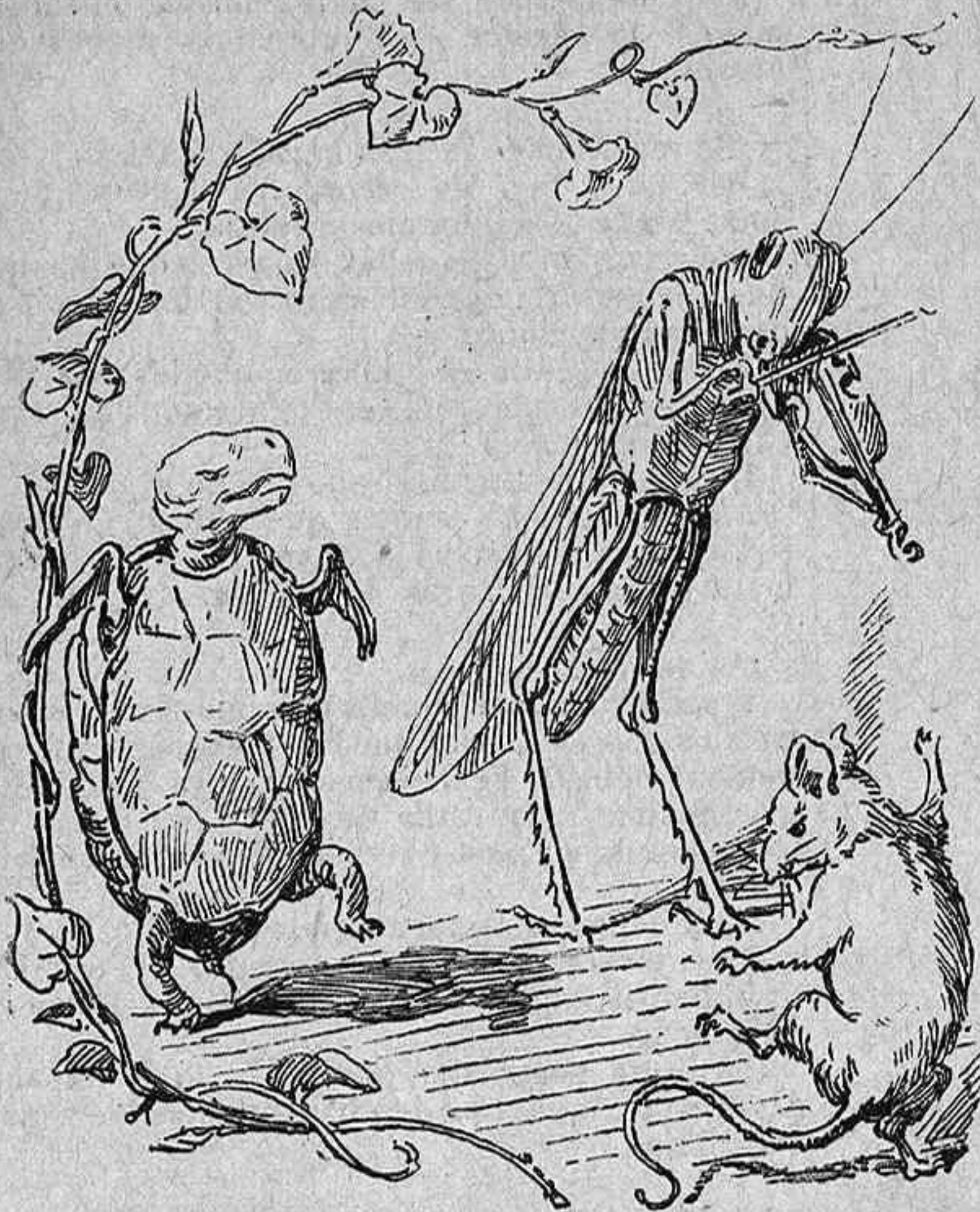
—¿Vosté casori? ¡Quin' eyna!

Los homes avuy son cars, y ara que tants malitars van a quedar sense feyna!

—Veo que estás de tabola.

—Sí, tabola, ja ho veurá, ahir vaig senti explicá'

LA ESTACIÓ DE LAS BESTIAS.

Es lo que l' adagi ja diu:
«Al istiu tota cuca viu.»

tot alló de ca 'n Cassola.
—¿Cual Cassola, el de la fonda del carrer de Sadurní?
—Just el de la fonda. sí, vosté veig que no s' hi enfonda!
—Eso no reza conmigo: soy guardia municipal.
—Tambè hi entran; tan se val, m' ho va dí' 'n Gomas, su amigo.
—Gómez, filla, es un guasón.
—¿Y voste nó? ¡ara veja!
—Carmeta me tiene enveja porque sabe mi intencion. Mi empleo no tiene ripio, dependo de la ciutat.
—¡Tè rahò, home, es vritat qu' es d' aquests del Mussinipio! Fa goig y sempre va net.
—Y que soy del hú, Carmeta, fins doy guardia en l' escaleta de casa Rius y Taulet: y voy á la processó tot mudat y con mis guants...
—Ja 'l vaig veure ab los gegants per Corpus.
—¿Es de debó?
—Y que 'm va semblar que hi anava així... tot com mitj pansit.
—La verdad, iba aborrit pensando...
—¿En qué pensava?
—¡En tí, filla!
—Me ho hi pensat que 'm sortiria ab aquesta:

vaya, 'ls homes son la pesta.
—¡Y tú, que eres, el pecat?
—Diguim: ¿per qué 'l van mudar de la entrada ahont estava?
—Porque un dia Rius entraba y no lo vaig saludar.
—Veu que son las distraccions?
—Sí, chica, sí, no es pamplina, y eso que cuando camina repica con los talons.
Para él, la ofensa más gran es no hacerle barretada.
—¡Si que va fer pastarada!
—¿Si la hice, chica? ¡y tant!
—Encara es bona persona... com no 'l treu.
—Me hizo un discurs y aquel dels pantalons curs me apoyó.
—¡Ah, en Fontrodona!
—Tengo á mas otro puntal muy bueno.
—¿Algun regidó?
—Aquel del nas de cartó.
—¿Qui vol dir?
—¿Quién? Masvidal.
Como que acostumbro á anar disfresado, por certs fins, á cinch *colechis* distintos...
—¿A fer classe?

—Nó, á votar.
Me tienen cierta atenció, y no hago ciertos papers: jamás voy por els carrers á acompañá' 'l carretó. No me riñen si hago tart, si hay lladres en algún pis me alargo del compromiso con la música á otra part.
—Amigo, sí qu' es formal, ¿y d' aixó 'n diu treballar?
—¿Qué he de decir?..
—Ja ho veig clar, ¡Fa sols de municipal!
Vamos, aixís ja ho tè bè:

TERCETTO.

Per si acás las necessitan y 'ls hi son útils en res, aquí hi ha tres pobres chicas... per servirlos á vostés.

pró ara jo li pregunto...
 —Volvamos á nuestro asunto...
 —¡Y qu' es plaga!
 —Bien ya ho sè.
 —A mí m' han dit que vosté es un terror de criadas, ne 'n dú tantas de enredadas...
 —¡Calumnia!
 —No ho sostindrè.
 —No diré que tiempo atrás no hiciera algo la brometa; pero hoy por hoy Carmeta debes ser tú y nadie más.
 —¡Huy qu' es tunela vosté!
 —Palabra te doy formal de honor, de municipal.
 —¡Ah sent aixís no hi dit ré!
 ¿Quín' hora toca? ¡las deu!
 ¡aixó ja passa de mida!
 ¡avuy sí que li fregida!
 la senyora prou me treu.
 Pringas, estiga bonet.
 ¡Quín sarau! ¡ay donya Conxa!
 —A ver, dame una taronxa que me has hecho agafar set.
 —Prengui ara qu' estém sols.
 —¿Ya te vas?
 —Sí, passiobè.
 —Carmeta, me comeré siendo tuya, hasta 'ls pinyols.

JOAN TRIFÓN.

Ja s' ha constituït lo nou Ajuntament.
 Lo ciudatá benèmerit cansat de fer l' amor als conservadors, ara 's dedica á ferlo als regidors republicans, que sempre son més generosos y menos exigents que aquells.
 Los conservadors pretenían al menos tres varas de tinent d' arcalde y 'ls republicans han consentit que las empunyessen totas enterament los socios del arcalde.
 A conseqüencia de lo qual, fins lo pobre don Ignaci s' ha quedat de soldat ras.

¡Venjansa D. Ignaci!
 Las amistats antigas
 ja hi ha qui las pateja
 ja hi ha qui las olvida.....
 ¡Venjansa D. Ignaci!
 Las tretas fusionistas
 mereixen ser pagadas
 de una manera digna.
 ¡Venjansa D. Ignaci!
 Al batlle que avuy brilla,
 quan torni á pujá en Cánovas
 li afayta las patillas.

Dimars l' Ajuntament va reunir-se per formar las comissions.
 Se 'n ha constituït una de almotacenia; pero cap de almotacenia electoral.
 Un' altra de cementiris, de la qual forma part l' Arcalde en cos y ánima, sens dupte per satisfacció dels numerosos electors que descansan en lo camp de la quietut.
 La que m' ha fet més gracia es la de l' Escola

de sorts y muts, de la qual ne forma part lo senyor Cabot.

Sens dupte per ser lo regidor qu' enrahona menos, lo regidor que pronuncia menos discursos.

¿Se recordan de la gran nevada de febrer?

Per forsa han de recordarse'n, avuy que 's deixa sentir una calor abrumadora.

¿Se recordan de aquellas brigadas que ab néu fins á la cintura, desembarassavan los principals carrers de la ciutat?

Donchs aquesta es l' hora en que las tals brigadas no han cobrat un centim per aquest servey extraordinari.

L' Ajuntament té una rahò per no pagarlos.

Aquesta rahò no es altra que 'l desitj de favorirlos. La calor es avuy inaguantable, y per aquest motiu procura deixarlos á la fresca.

**

¡Ay senyor!

Y pensar que per aquells dias mateixos, mentres los pobres diables quedavan encarcerats remanant néu, D. Francisco se xalava allá á Madrid, gastant á la ratlla de cent duros diaris de fonda per donar gust y recreo á la sèva important persona!

De aquells gastos surten aquets atrassos.

Ab la meytat de lo que va derrotar l' arcalde n' hi hauria hagut prou per pagar á las brigadas de la néu.

Pero aquí som aixís: primer es lo champany del arcalde, que 'l pa de unas quantas dotzenas de familias.

Tot Sabadell n' anava plé.

—Diumenje 'l bisbe predicará.

—¿Será possible? preguntavan los habituals lectors de l' ESQUELLA, que saben que D. Jaume no predica may.

—Sí, senyors, vagin á la iglesia y 'l sentirán, responían los neos.

**

Y en efecte, D. Jaume, diumenje va trobar-se malament y 'l sermó se li va quedar dintre del cos.

Ja ho sabia: los preparatius de un sermó se li indigestan sempre.

Jo fins crech que á copia de fumar, se li ha qui lotat tota l' oratoria.

Un periódich dona compte de la baralla de un matrimoni de muts que van passar á vías de fets.

Conduhits al jusgat marit y muller, lo jutje 's tornava mico, no podentne treure l' aygua clara.

Per més que procurava interrogarlos, no podía sortir de gesticulacions incomprensibles.

Naturalment, la cosa va cridar molt l' atenció.

—¿De qué 's tracta? preguntava 'l dependent de una escribanía al agutzil, y aquest li va respondre.

—Res: uns muts que s' han *trabat de paraulas*.

Temps endarrera va obrirse un certámen oferint un premi al millor projecte d' ornamentació de la Rabla.

Van presentarse'n tres, y no se 'n ha premiat cap.

No obstant la comissió proposa recompensar la bona fe de un dels autors, otorgantli 500 pesetas.

Y dich la bona fe, porque 's necessita ser molt

MARTE Y VENUS.

- A ver si me das aquest clavellet, ahora que está bien vermell.
—¡Ca, barret! després lo donarias á la otra...
—¡No tingas miedo!
—¡A mí ca ma cuentas!

manso per creure que la Rambla necessita adornos.

¿Saben en tot cas qui mereixia 'l premi? Aquell artista del Plá de la Boqueria que proposava enblanquinar la soca dels plátanos, colocanhi á la part inferior uns bons arrimaderos al oli.

Al menos aquest es un projecte bèn original.

L'escena á Madrid en los Jardins del Bon Retiro.

Se representa 'l segon acte del *Faust*, y tot de un plegat se senten crits y bofetadas, observantse un grau remolí de gent

¿Qué hi ha? ¿Dos xulos que 's barallan?

Fugin de aquí: 'ls xulos no concorren á las funcions del Bon Retiro: los contendents son un alt funcionari de l'Administració de Justicia y un titol de Castilla, gran d' Espanya.

En aquella terra, es *grandesa* tot.

¿Han llegit lo dictámen de la plana major dels bombers, sobre las precaucions que han de adoptarse per prevenir los incendis dels teatros?

N' hi ha de molt acceptables; pero n' hi ha d' altras que, francament, fan riure.

Per exemple «se procurará la separació completa entre l' escenari y la sala d' espectacles.»

¿Qué tal? ¿Qué me 'n diuhen?

Figúrinse que 'l foch comensa, com casi sempre succeheix, per l' escenari: los artistas quedan incomunicats... y lo restant ja s' endavina.

La plana major dels bombers podia declarar lo següent:

«En tots los escenaris s' hi colocarán uns grans astos, á fi de que en cas de incendi 'ls artistas puguin rostirse ab tota perfecció.»

Los pobles civilisats m' entussiasman.

En aquest cas se troba Castelló de la Plana, població que, segons l' últim cens, conta 23,000 habitants, y acaba de alsar una plassa de toros capás per 13,000 espectadors.

Una vegada hi estavan posats, podían haverla construhida capás per 23,000 personas ó *cosa asi*, y aixís lo dia de corrida ningú s' hauria vist obligat á quedarse á casa seva.

A Cádiz també saben ahont tenen la má dreta.

Un de aquests días estavan donant una funció en lo Teatro, quant tot de un plegat se presenta en Mazzantini.

Lo públich en pés s' aixeca per saludarlo, la funció s' interromp, y ressona un espatech de aplausos que quan no va caure 'l teatro aquella nit, ja poden estar bèn segurs que no caurá may.

Ja ho veuhen: lo progrés va seguint per tot arréu sa marxa majestuosa.

Sols que aquí á Espanya 'l carro del progrés lo tiran bous.

Un tal E. Hiraldez de Acosta en unas fullas que ha repartit, y firma com á Delegat del Gran Orient Nacional d' Espanya, demana als masons de Catalunya prenguin part en una suscripció que suposa oberta per dit Centro masónich en favor de las víctimas del teatro de l' Opera cómica de París.

Lo propi Sr. Hiraldez en sas targetas de visita 's titula corresponsal de *El Liberal* de Madrid.

Y ara vegin lo que resulta:

Que lo Gran Orient Nacional de España, per conducto de son Capítol provincial de Barcelona,

manifesta que ni ha iniciat cap suscripció en dit sentit, ni 'l Sr. Hiraldez es son delegat per Catalunya.

Y *El Liberal* fa públich que res té que véure ab dit senyor á Barcelona ni en cap part.

¿Encara dirán que á Espanya tot se falsifica!

Compadeixo de tot cor al Sr. Milá y Pi.

¿Pobre senyor! ¿Quántas emocions! ¿N' hi ha per morir-se de un aneurisma!

Figúrinse que 'l presentan regidor pèl districte primer.

Los dos primers días queda derrotat ab una infima minoria. Emoció perque pert.

Pero al dia tercer—jo no sé de ahont van sortir los vots—pero lo cert es que puja á caball dels seus adversaris, emportanse'n una majoria considerable. Emoció perque guanya.

Fins á l' hora del escrutini, emocions y més emocions. ¿Guanyaré? ¿M volcarán? La Junta d' escrutini 'l volca. Gran emoció.

Pero la Comissió provincial, lo rehabilita. Emoció colossal.

Torna l' acta á l' Ajuntament, y á pretext de que no figura en las llistas d' elegibles ab lo seu nom de mare, 'l declaran incapacitat. Ignoro si 'l Sr. Milá y Pi va caure en basca.

Francament aixó no es ser candidat, sino *mingo*... ó més bèn dit pilota.

¿Quína manera de jugarhi! ¿Quína manera de tirársela y de tomarla, de ferla botre, de recullirla y de penjarla!

Perque al últim l' acta del Sr. Milá y Pi ha quedat penjada.

Los caputxins de Sarriá acaban de publicar una alocució *pidolatoria* que trenca 'l cor.

Després de haver trobat un devot que 'ls hi regala un terreno, l' han desmuntat, han obert valls, han construhit los fonaments y avuy se troban que 'ls tenen á flor de terra, y que no poden continuar las obras per falta de fondos.

Amigo, quan no 's tenen fondos per acabar un edifici, lo millor de tot es no comensarlo.

Aixó ells ja ho saben; pero no desconfian de rebre l' auxili de las personas caritativas, que 'ls ajudin á terminarse la barraca.

—¿Limosnas! ¿Limosnas! crida 'l pare Centellas, que firma l' alocució.

Pero la opinió pública li respondrá:

—¿Necessitéu diners? ¿Traballéu! Cumpliu lo precepte evangélich. ¿No tenen bons quatre quartos? ¿No hi ha en la comunitat mocetons joves y robustos? Donchs ala, ánsia, á treballar, que qui no treballa no menja.

Per viure xuclant ja 'n tenim prou ab la filoxera.

A propósit del rapte de doña Mercé Martínez de Campos, un periódich de París publica una caricatura molt oportuna

Una mamá treu á passejar á la seva filla y la dú lligada ab un collar, com un gosset.

La mamá diu:

—A veure, que me la robin: si per cas serém duas.

ÚLTIMAS NOVEDADES

UN DIPUTADO REPUBLICANO

POR
JULES CLARETIE
ÚLTIMA OBRA PUBLICADA
POR
EL COSMOS EDITORIAL

1 tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

HEREGIAS

ESTUDIO DE CRÍTICA INDUCTIVA SOBRE ASUNTOS ESPAÑOLES
POR
POMPEYO GENER

De la idea de nacion.—Historia de la literatura española.—La literatura castellana.—El catalanismo.—La decadencia nacional, 1 tomo en 8.º, 4 pesetas.

CARNE DE NOBLES

NOVELA MÉDICO-SOCIAL

POR
EDUARDO LOPEZ BAGO

1 tomo en 8.º, 3 pesetas.

UN CONEJO PARA DOS

POR
J. ZAHONERO

Tomo 39 de la *Biblioteca Demimonde*, 1 tomo en 8.º con cubierta al cromo, 1 peseta.

LAS TRECE NOCHES DE JUANITA

POR
HENRY DE KOCK

1 tomo en 8.º con cubierta de color, 1 peseta.

AMORES DE UN ABAD

Tomo X de la *Biblioteca Cómica*, 1 tomo en 8.º cubierta color, 1 peseta.

SILUETAS FILIPINAS

POR
XIMENO XIMENEZ

1 tomo en 8.º cubierta color, 3 ptas.

BIBLIOTECA ECONÓMICA FILOSÓFICA

Tamaño 16.º — Precio de cada tomo Ptas. 0'50.

OBRAS PUBLICADAS:

- PLATON:** Diálogos socráticos y polémicos, 3 tomos.
DESCARTES: Discurso del método. Meditaciones, 2 tomos.
KANT: Fundamentos de una metafísica de las costumbres.—Crítica de la razón práctica, 3 tomos.
SCHELLING: Bruno ó del principio divino y natural de las cosas.
LEIBNITZ: La monadología. De la naturaleza en sí misma. Del radical origen de las cosas.
SPINOZA: Tratado teológico político. 3 tomos.
SANZ DEL RIO: El idealismo absoluto. Discurso pronunciado en la Universidad.
ROUSSEAU: Del contrato social.
LAMENNAIS: El libro del pueblo. El eco de las cárceles.
SANTO TOMÁS: Teodicea, 2 tomos.
EPICTETO: Máximas.
RICHTER: Teorías estéticas.
PASCAL: Pensamientos.
FENELON: El ente infinito.
CICERON: De la república.
MARCO AURELIO: Los doce libros.
ARISTÓTELES: La política, 2 tomos.
KEMPIS: Imitacion de Cristo.
F. GINER: Estudios sobre educacion.
LUIS VIVES: Introduccion á la sabiduria.
COMTE: Catecismo positivista, 3 ts.
MAQUIAVELO: El Príncipe.
CONDILLAC: Lógica.
DIDEROT: Obras filosóficas.

OBRAS
DE
ALARCON
DE
GALDÓS
DE
VALERA
DE
TRUEBA
etc., etc.

LOPEZ + EDITOR + RAMBLA DEL CENTRO

20.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

LA SIRENA.

Viu sola, surt sempre sola,
sola 's passeja després,
luego se 'n entorna á casa
y luego... no sè res més.

UNA MIRADA EN PLET.

—¡Sembla que m' està mirant!
¡Ca, fillet! ¡Si 'm mira á mi!
—¡A mi!—¡A mi!—¡T' equivocas...!—
(Y la noya está dormint.)

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—*Jo-a-quim.*
2. ID. 2.ª—*Camp-ro-don.*
3. MUDANSA.—*Mati-Sati Pati.*
4. ANAGRAMA.—*Ram-Mar.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*De la terra al sol.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Francoli.*
7. CONVERSA.—*Esquella.*
8. GEROGLÍFICH.—*Com més gran menos petit.*

XARADAS.

I.

A D. Quart-quinta Comas.

Estimada tersa-quarta: Ja dos-invers vosté que quan siga la festa major de aquí *Tres-quart-quinta*, esperém que vindrá *quart* passar uns quants días á casa.

La Tot y la Quinta-inversa-tres-girat-quatre m' encarregan que li donga expressions.

Disposi de son servidor:

Hu-dos-tres-quatre Marsal.

II.

La primera n' es vocal,
la segona part del cos.
la tersa animal rumbós
y 'l total es molt total.

ROMÁ ESPINAT.

ENDAVINALLA.

Si no fos jo no hi hauria
ajuntaments ni jegants,

com tampoch podria haverhi
ni toreros ni cantants:
veyám, donchs, si m' endavinas
oh lector mèu estimat,
que prou m' he dat á comprendre...
¿encare no m' has trobat?

UN MORO.

ANAGRAMA.

En una tot de Total
que va fer lo mèu nebot
hi va piutar un gran tot
molt bèn tret y molt com cal.

RICARDO COLOMER.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8	—Carrer de Barcelona.
4	5	3	6	2	8	7		—Fa por á molts.
6	7	4	5	7	3			—Carrer de Barcelona.
4	5	8	2	6				—En molts barcos n' hi ha.
4	7	4	7					—Utensili de forner.
3	7	8						—Amaniment.
2	3							—Una bestia.
1								—Consonat.

TACAY.

INTRÍNGULIS.

Buscar lo nom de un carrer de Barcelona que anantli trayent una lletra del darrera, donga 'ls següents resultats: Eyna de manyá.—Part del cos humá.—Consonant.

J. P. BELLUGUET.

GEROGLÍFICH.

X

TELL

Tell Tell Tell
TELL TELL
LO LO LO LO
LO LO
TLLS

JOSEPH MONTES

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.